

Савецкая БЕЛАРУСЬ

ВЫДАНЬНЕ РЭУКОМУ САЦЫЯЛІСТКАЙ САВЕЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСІ.

№ 39 (49). Серада, 29-га верасьня 1920 г.

Што паны на гэта скажуць.

Польскіе паны ў хэуры з польскім нібы сацыялістамі—гэтымі прадаўшымі ім служкамі — юднымі з умоваў міру з Савецкай Расей ставяць рубам пытанье аб самавызначэнні народу, „якіе жывуць між Польшчай і Расеяй”!

Гэта пытанье паны паднялі на козыр не бяз задняе думкі. Іначай, на вонта ім было-б мець лішні клопат, ад якога ім нікае выгады не дастанецца. Шраз цэлы год свае акупацыі Беларусі панства не зрабіла ні аднаго кроку, каб хоць даць паказ аб сваём дбайні аб самавызначэнні захопленага імі краю. Палітыку сваю яно лічыла дэмакрацкай, парадак — свабодным, адтая падмацваньня сваіх слоў і дзеяў нічога не зрабіла. І вельмі проста ды ясна чаму: беларускі працоўны народ, як адзін чалаек, „адзначыўся-б” ад ненавіснай яму Польшчы паноў і шляхты. А гэта было-б роўна права ў ўсхватеных парадкаў „новых збавіцеляў прыгнечаных нацыяў”. І замест дачы магчымасці беларускім рабочым і сялянам выяўляць сваю волю свабодным галасаваньнем, праз абманы, гвалты і поткуп ішто прымусавае прыгнечыне да „велькай Польшчы”. Гаспадары-ж гэтай „велькай Польшчы” спадзіваліся мець асобнай праўніцый „крэсы ўсходні”, каб як з дойнае каровы выдойваць і багацьце Беларускага краю, і людзкі пот, і кроў! Вось і зараз, патрабуючы ў сваіх мірных умовах „самавызначэння на-

роду, жывучых між Расеяй і Польшчай”, і паны проста і паны „сацыялісты” яшча не разстаюцца з заўсёднаю сваю думкаю прыграбці „самавызначаны імі” беларускі народ да „земі польскай”. З гэтай мэтай і абуяў імі клопат аб Беларусі... Але гэта Савецкага правіцельства Расеі ня пуж: е!

У новых сваіх умовах міру яна ахвотна ідзе на гэта. Болей таго, Савецкае правіцельства патрабуе ад Польшчы ўрачыстага признання ёю незалежнасці Беларусі, якая была азвешчана першага снежня 1919 г. часовым беларускім правіцельствам!

Гэта незалежнасць Беларускай Савецкай Рэспублікі ў tym-же 1919 годзе была признана Савецкаю Расеяй, а цяперашній уладай Беларускай наноў падмацавана „Урачыстым аглашэннем” (дэкларацыя) Хай-жа признаюць яе і паны! Звольніўшыся з дапамогаю Чырвонае арміі ў 1918 годзе ад німецкай акупацыі, а ў 1920 годзе ад польскай, беларускі працоўны народ сам патрабаваў сабе праз тысячы пастановаў — на сваіх з'ездах, сходах, зборах, нарадах і праз з'езд Саветаў — свае Беларуское рэспублікі, і ён залажыў яе, жыве ў ёй і адважна абараняе ад нападаў саміх паноў і ад падзелаў яе на часткі.

Цяпер-жя паном запозна патрабаваць выяўленія волі беларускім працоўным народам. На вонта з гэтага пачынаць нова, калі можна ёй яшча

падмацаваць прагалошаную два разы і раз прызнаную Савецкай Расеяй незалежнасць Беларусі і не намагаць на граніцы на німецкіх акопах, або нават яшчэ і на Дняпру. Лепі замест кі да чаго няпрычэпнага самавызна-

чэння хай-бы паны запыталі ў беларускіх рабочых і сялян, ці яны хочуть падзелу свае Савецкае Сацыялісткае краіны? Гэта было-б разумней. Шго паны, на гэта скажаце? Ці каўна пачуць!

Янка Кліч.

Абарона Савецкіх Рэспублік.

(Весткі з хронікі, адтрыманыя ад Палявога Штабу Рэвалюцыйнага Ваенага Савету Рэспублікі за 27-е верасьня).

Захадні хронік.

У 20 вярстах паудзенна-захаднай Слоніму і усходнай Кобрыну бойкі дробнага значэння.

У ваколіцы Прывепці чыннасці разведчыкаў.

Паудзенна-Захадні хронік.

У 20 вярстах пауночна-усходнай Роуна мы занял некалькі сяленін.

У Прастураускай ваколіцы мы пакінулі горад Прастурау.

У Стара-Канстантынаўскім раёне адбываюцца бойкі з варожай конніцай.

Ваенком Палявога Штабу Данішэўскі.

Рух рэвалюцыі на ўсім Съвеце.

Рабочыя не здаюцца.

Як паведамляюць з Лёндану, пытанье аб забастоўцы зусім ужо выясняецца ў tym сэнсе, што яна будзе, бо робочыя адмовіліся перадаць пытанье аб прыбыўцу на разгляд траецкага суда.

Танкі проці рабочых.

Вакол Лёндану сабрана вельмі шмат танкў. Прадст ўнікі парламэнту і Лейд-Джордж не пакідаюць Лёндану на выпадакі б правядыры вуглякоў пажадалі пабачыцца з імі ў прыягу тых двох дзён, якіе засталіся да забастоўкі.

Таварыскасць італьянскага пралетарыяту.

Дапісчык з Італіі паведамляе, што ўпрыгожаў Расеі на італьянскі

пралетарыят агрэмадня. Парторые рабочыя ў першы час родз разгрому ўпершы разгрому, неабходны для з'яўлення рабочымі храбрых Чыгуначнікі стараюцца дастаць твары безпасрэдна ў сельска-гаспадарскія саюзы. Сяляне забяцяюць дастаць рабочым харчы. Робочыя злекамерных станцый перашкодзілі першому току і гэтым дали магчымасць працаўнікам на фабрыках, занятых рабочымі.

У рады Камуністкага Інтэрнацыяналу.

Не-зялёныя сацыялісты пастанавілі на мітынгу ў Франкфурце далучыцца да III Інтэрнацыяналу. У цэлым рады іншых немецкіх градоў сходы незалежных сацыялістуў высказаўся за дыпучынне да III Інтэрнацыяналу.

Сацыялісты паудзенна-амерыканскай рэспублікі Урагай пастанавілі далучыцца да III Інтэрнацыяналу.

Працоуная Беларусь для працауніку.

З приходам Чырвонай арміі на Беларусь шчэзла ўлада памешчыкаў і капиталастаў. Большасць апошніх паўця кала разам з польскай шляхтай у Польшчу, дзе пад аховай „сацыялістай“ з шайкі Пілсудзкага саадзяваліся (і не дарма) адтрымань яшчэ слабодчес поле для спекуляцыі і грабаньня працауніку.

У нас, у Савецкай Беларусі, засталася іх меншасць, але затое ў гарадах засталася мноц дробных гандлераў, якія валаці раней і цяпер мазэрнае, бендае, пажкае жыцьцё. Ня прыносячы нікай карысці грамадзянству, не даючы карыснай працы, гэтые людзі і самі праклівалі сваё жыцьцё. Ніколі большасць іх ня была забясьпечана на заўтрашні дзень. Устаючы рана, большая частка з іх мусіла напружаць усю сваю ўвагу, усе свае сілы, бегаць, шукаць, каб не застапаца без вячэры ў гэтых жа дзенях, або без сънеданьня на другі дзень.

Пасярод гэтых масів частка праяўляліся парывы вярнуцца да карыснай і здаровай працы, але ў часы пацаваньня капіталу ўсе гэтые спробы канчаліся нічым. І здаровыя прывычныя рабоче выкідаліся капіталістамі на ву-

ліцу і часта цэлымі месяцамі шукалі сабе працы, каб як-колечы працарміца і не памерці з голаду. Што ж гава рыць аб гэтых масах, якіе ў працягу шмат год адвыклі ад працы? Іх ня ўпушчалі і на парог фабрыкі... Буржуазия зачыніла ім доступ да карыснай працы.

Толькі ў апошні час, як асталявалася Савецкая ўлада з яе лёзунгамі: „Хто не працуе, хай і ня есьць“—перед гэтымі грамадамі стала магчымасць быць карыснамі працоўнымі членамі грамадзянства. І, запраўды, вейкая частка іх пашла за фабрыкі, утварыла сельскае гаспадарскіе камуны і ўсё больш і больш уцігваеца ў праца вітае жыцьцё.

Але большая частка з іх у працяг шмат год так адвыкла ад працы і прывыкла да свайго дармадна - гультайскага істнаваньня, што пяпер ня хоча разлучацца з ім.

Савецкая ўлада, віднак, на можа дапусціць, каб нобач з працаунікамі былі гультаі і дармады. Усе павінны праціваць і ўсім будзе лёгка жыць!

Дзеля гэтага, як толькі ў Беларусі паявілася Савецкая

ўлада, яна зараз яшчэ толькі адбравала ад буржуазе ўсе прывілегі (напэўні), але рэкоў завала іх дамы, вялікія працы, адбравала іх фабрыкі і строга начала караць спекулянтаў. Але строга караучы буйную буржуазею яшчэ паступала прошум белната. Гэтую белната Савецкая ўлада пастанавіла вярнуць назад да працы, зрабіць ей карыснім грамадзянствам, працуючым побач з усімі.

Дзеля гэтага пядзяўна выданы закон аб працоўнай північнасці, па якому віхто не аслабаняеца ад працы. Усе павінны займацца карыснай працай. Гэтак па рэту працетарская ўлада зробіць аграмадные масы гаралкоў бедната карыснамі працаунікамі, якіе побач з усім працягам будуть участвовать у будаўніцтве новага жыцьця і ў агульной працы.

Віна перашкаджае развіццю ва ўсю магут асць савільскаму будаўніцтву, але ўжо і цяпер можна бачыць—што патрапляе зрабіць і што зробіць працетарчы, узўшы ўладу ў свае руки. Беларусь становіца ўсім працоўнай і будзе толькі для працауніку.

А. Вайцяхоўскі

Вакол вайны і міру.

Барацьба за мір.

У Лёндане алавешчана падзедамльне грамадзянскіх дзеячоў, выдатных дзяржаўных людзей і вучоных Англіі з пратестом працоўнай вайны ў Эўропе; вічніць усіх аткрыта выступіць за найхутчэйшы мір і за спыненіе польскага насупу.

Францыя папохаецца попъска-расейскага міру.

З Рэгі падзедамлью, што Францыя папохаецца вынікаў мірных пераавораў паміж Польшчай і Расеяй. Бачыцься, што Чырвоная армія пасля гэтага вакіненца на Урангэлі, Францыя дарэвна пасылае у Крым новы транспарт армія і амуніцыі.

Урангэль пачаў съпесніе зборы дабрахвотнікі ў Складаюцца новыя атрады.

У тылу Урангэля.

Сярод зялёных атрадаў у Крыме, якіе выступаюць працоўных белых, вызначаецца атрад Кубанскіх казакаў. 4 атрады зялёных злучыліся і ўтворылі Крымскі чынны Савецкі партызанскі атрад.

Чырвонаармеец Панкел Ліпа.

(Сказ).

(Глядзі № 36).

Ужо вышаўны са станды Панкел пачаў у сваім нутры штосьці «собне», ні то трывожнае, ві то гадкае. Ен перш стараўся не зьвяртаць на гэтую увагі, заглушваючы сілком думкі і кіруючы зіркто на зыркі зоркі, то на рукі цёмных съпен, адгароджваючых абліснесьць перад імі.

Але чым далей разведка пада валася ў поле, тым мацней і вавязней гэта „штосьці“ стараліся адцягнуць Панкела ад усяго старонага, вымушчаючы смыніца на сабе і на сваіх дзеях.

Міжвольна, пад чымсьці магутным націкам, Панкел усё часьцей і часьцей пачаў азірацца назад, на станцыяне будынкі, на пройдзене поле. І кожны раз, як толькі ён павяртаў галаву, у яго вачу малеваліся страшныя хвігурны цудаў. Вадакачка вчыгядала некім сібернім зывяром, быгучым за ім з вялікаю галавою і расталыранымі рукамі, а меншыя будынкі з съветам у воках здаваліся паўзучымі цлокамі. Панкел праз сілу, сціснуўшы зубы, вымушчаў сябе пільней узірацца ў цемру ночы, але як ён ні ўстрямляй вачу, усё ж нічога пя ўбачываў у сапраўдным жывым выглядзе. Толькі і дасягаў бы таго, што малюсініе яго патрыва-

жаным уражаньнем зданыні нібы мяняліся ў вачах, перароджаліся на новыя і яшчэ страшнейшыя.

Сподух пачаў пераходзіць у ўтом і злаваць Панкела; пачыналі балець ногі, дрыжэць ўсё целе; хадзьба рабілася не па сілах, і Панкел чым далей, тым часцей і на болей адставаў ад каманды, якія маючы сілы нагавяці яе і ѹсыці ў парадуневыні.

— Што з табою, Панкел? Чаго ты адстаем?—пытаў яго раз по-разу сусед.

— Дыхавіца моцная,—склусіў яму не задумваючыся Панкел.

— Цудны, аднакава, ты,—успінуў яго сусед:—бач, ты мог бы і астапацца на гэтых раз. Нашто табе было ѹсыці?

— А з кім жа на другі?—запытаваў шчыра Панкел.

— Ну, то вядома: цяпер вярнейшая справа... Прауду кажаш... Што ж, можна і на адгоне пасльпяваць,—пара-даў дабрадушны таварыш.

Панкел болей нічога не сказаў: узыняўшай ўнутры завіруху расказаўшы і крӯды на сабе за сваю падатлівасць, узыўшую яго на праступную съценану, вейкім рэжучым камяком падышла к горлу. Узбурылася пачуды, ажно закідала яго то ў горачань, то ў холад, німеркі злуючы. Што ішо шаг, то ён адставаў пакрыху, бо яго мог паднімць ногі. Зазірчылі калючыя думкі, поўныя напрокоў і ўпічышч. Асобная магнусовая сіла тузла іх за ўсе бакі, так што ўсё іншяя зачымлілася імі. Панкел напрабаваў бы зрабіць некалькі патугаў, каб аткасіцца ад зданнага настрою, струхнуць

атрутную чэмэр пачуцця і гвалты думак, але быў бязмоцім і здаўся на іх літасць. І толькі спініўся, усьцішэў, каб агледзіцца трэзвы на адбываючыя чымнісці, як раптам пачуў настойны і выразны ўжо знакомы яму голас: „Не хадзі на дарожках Юды.“ шантаваў ён. „Азіраіся назад, бач, за табою сацьчы тысячи вачоў. Тысячи сэрцаў спадзяўца дачакацца ад цябе харошых весак. Ты пашоў у развед, набійсці, як ляпей выбраць мейсца і чес для нападу на паганых ворагаў працоўнага народу, на сасмеўшых зыншчыні яго волю. Цыбе паслаў рабочы і селянін бараніць іх ўладу, завабаную гарачаю цяною крыві і ахвяр жыцьцём...

А ты... суніш ім съмерць, грускую, зъменьнічскую съмерць. І на вошта ты панадзеяўся? Каго ты наслухаў? Ці дасеш ты сабе ўтлум—на вошта ты ілгеш і што робіш? Гэтулькі славы заслужні перад Революцыйнай ратайшымі дзеямі, а тут раптоўна пашоў на зъменку! Зазірні глыбей у сваю душу, ці вяліць яза табе, ці дазваляе гэта? Чужымі думкамі жывеш, літім манам вернеш! Як паглядзіць на цабе працоўны народ дзе ты скаваешся ад яго гаеву і помсты?..“

Панкел скрыжатаў зубамі, прымусваў боляча губы. Хадзьба яго пішла, пачынала балець галава і ціменць у вачу.

(Працяг будзе).

Цішка Гартны.

У Савецкай Расеі.

Пратэст праціу недапушчаньна расейскай дэлегацыі.

Дэлегацыя расейскіх прафесіянальных саюзаў з'явілася да ангельскага рабочага савету з адоўкай у спрэве недапушчаньня дэлегацыі ў Лёндан.

Наплыў дабрахвотнікаў.

У Барыкуле наплыў дабрахвотнікаў на Захоні хронт аграмадны. Ідуць камуністы, рабочыя, сяляне, Чырвоные партызаны. Ідуць пешыя і конныя з аружкам у руках. 10 верасьня пашла партыя дабрахвотнікаў на дапамогу хронту. У паветах Томскай губ. паспешна зьбіраюць сёдлы, стрэльбы, шашкі і іншыя прылады.

Змаганье з голадам.

Раскладка хлеба ў Віцебскай губ. праходзіць вельмі ўспенна. 27 сіленняў дадох хлеб поўнасцю. Сяляне абяцаюць выпініць раскладку без харчавых атрадаў.

Ва ўсёй Харкаўскай губ. засеена ўжо блізка 70 працэнтаў усяго пасеўнага абшару. Землі чырвонаармейцаў абсеены на палову.

У Курскім паведзе ўспенна ідея раскладка — выпіненна раскладкі 60 працэнтаў рагатай жывёлы.

На новай дарозе.

Савецкая ўлада, аддаўшы зямлю ў рукі сялян, прызначыла ўсе лепшыя сілы вёскі на барацьбу са старымі прычінамі ёднаасобай працы. Свядомасць вялікай сілы злучанай працы, агульной барацьбы з руінаванай ўсёй глыбай западзе ў новую вёску. Вось што кажуць аб гэтым пісулькі сялян з мест:

«Мы працуем грамадою.»

Гэтак гардліва заяўляе селянін Дуброўскай воласці Смаленскай губ., тав. Байдзёў.

«Дружнаю сям'ёй,» піша ён, «дламагаем мы нашым мобілізованным сялянам. Ніхай яны на хронце будуть супакойны за свю гаспадарку, за жонак і дзяцей. Агульная праца воласці сабралі зборжкі і пакосы.»

На полі 50 сімействам чырвонаармейцаў засяваюцца вазіму.»

Гамузам куды хутчэй.

Такую думку выказуе селянін Дымітрову, вёскі Татарцева, Уладзімірскай губ.

«Для маладзёжы жытія сёлетнега ўраджаю» разказуе ён, «грамадзяне нашай вёскі адабралі ў кулакоў маладзярні і веелкі і ўсім областям маляцілі. Работа зроблена ў два разы хутчэй.

Расьце сяядомасць, што толькі збічавымі сіламі, арганізованай працаю можна выпесці сялянскую гаспадарку з такога драннага становішча.

Польшча, аднак, павінна зрабіць патрабніе вынікі з факту аб тым, што літоўскае праціцельства не відмінне пастаўніцтва Лігі нацыяў.

Перадача польска-літоўскага непаразумевання на суд Лігі нацыяў.

З Коўна п'едамляюць, што літоўскі міністар загранічных спраў з'явіўся ў Варшаву з заявай аб згодзе Літвы падаць польска-літоўскае непаразумеванне на суд Лігі нацыяў.

Чуткі з за- граніцы.

Не шкадуюць грошу.

У Баваріі выкрыты плян манархічнага перавароту і выяўлены, што французкае праціцельства гатова разашыць спакойнім чынам польска-літоўскае непаразумеванне.

Мітынг з удзелам савецкіх прадстаўнікоў.

У Хрыстияніі (Нарвегія) адбыўся вялікі мітынг, на якім было да 450 члеанаў працілення ў розных прыфесіянальных саюзаў, у тым ліку прадстаўнікі расейскіх праф. саюзаў: Лазоўскі, Лебедзеў і інш.

У стане бел. гвар- дзейцау.

Згаварыліся.

Пятлюра і Урангель дайшлі да згоды і павер відуль наступ на супольнаму пляну.

Урангэлеская мобілізацыя.

Урангель выдаў прыказ аб тым, каб у працягу двух месяцаў вярнуцца з заграніцы ў Паўднёвую Расею ўсе ахвіцёры, чыноўнікі і салдаты. А хто астанецца загравіцей пасля гэтага тэрміну, будзе пічыца дэзэртырам.

Рвуцца з-пад ярма.

У Севастопалі паліцыя застрымала рэвалюцыянера Сапекава; з захопленых пры ім паперак выясняеца істнаванне ў Крыме рэвалюцыйнай арганізацыі.

Як паведамляюць газеты, у Севастопалі з прычын гвалту прыці рабочых саюзаў пачынаюцца забастоўкі.

Па Беларусі.

Савецкая праца у Несвіжы.

При Несвіжскім аддзеле народнае асьветы арганізавана камісія па змаганью з маладзетнімі праступнікамі. У склад камісіі ўваходзяць: працягаўнікі народнай прасаветы, народны суддзя і доктар Абіязакам камісіі ёсьцы; разгляд спраў маладзетніх праступнікаў, іштажанне прычын праступленняў, арганізація дому працы для маладзетніх праступнікаў.

27 га верасьня ў Несвіжскім паведце пачынаецца тыдзень помачы прыцоўнай школе. Будзе пастаўлена рад спектакляў, прычым плата за ўход будзе брацца школьнімі падручнікамі.

Мобілізацыя у Слонімскім паведе.

Мобілізацыя праходзіць вельмі ўспенна. Штодзень атпраўляюцца партыі мобілізаваных і дабрахвотнікаў, па-

з „Чырвонага Евангельля“ Васіля Князева.

Ни гэтка парад, каб ў блакітах вітаць, Вораг съмерць насе нашымі свободам, Альбо — прошоў народу узброенным стаць, Альбо узброенным — поруч з народам! Усё-ж, што беца-вілье між двух брагоў, То гарыць, то надзеі хавае, Ни маючи брацьцаў, ні лютых врагоў, Німінча згібае.

Пералажыў Адам Чырвоны.

стуцаючых у Чырвоную армію.

Штодзень для мобілізованих наладжваюцца мітынгі. На апошнім мітынгу, на якім было больш тисяч мобілізованих, была аднаглосна прынята рэзоляцыя, у якой змінія ўцца, улічышася ў песню сям'ю нашай вялікай Чырвонай армії, цвёрда стаяць на сваіх пасцях, частна абараніць сапрэдную і справядливую ўліду рабочых і сялян і моцна помніцьпольскі шляхце і паном. Рэзюлюючы накладвае зынявагу на тых, хто хаваецца ад зяўкі, а гэтак сама на тых, хто ўкрывае зраднікаў працуна-нага люду.

Бібліятэчная справа у Магілеўскім паведе.

Магілеўская гарнізонная бібліятэчка вельмі добра працуе. Лік кніг к ля 200. Чытачоў болей 1000. Лік гэтых павялічваецца з кожным днём. Ёсьць 21 пераездная бібліятэка.

Дабрахвотнікі на Урангэлеўскіх хронтах.

З часцей Магілеўскага гарнізону зацісваюцца пімат ахвотнікі на Урангэлеўскіх хронтах.

Чырвонаармейцы прыходзяць групамі ў 5—6 чалавек і просіць атварыць іх на Поўдзень.

Па Менску.

Дом супачынку для Т. Т. Чырвонаармейцаў.

Губернскі Эвакуацыйны аддзел пастаўніцтва прыспасобіц пад дамы супачынку для чырвонаармейцаў знаходзячеся ў ваколіцах Менску ачы. Маецца на ўвазе пабудаваныя асобныя дачае гарадкі для пасяленняў ў іх вынадараўляючых і патрабуючих супачынку чырвонаармейцаў, прычым у гэтых гарадкоў будуть устроены ўсе неабходныя установы, як клюбы, тэатры, бібліятэкі, чайные, сталовыя, паркмахерскіе, дакторскіе пакоі і інш.

Часопіс кабеты-работніцы і сялянкі Беларусі.

Кабеты вескі.

Непамерная праца і чэмната, якіе заўсёды панавалі ў вёсцы, палажылі свой знак на вашу кабеччу чулую душу. Вы і да гэтага часу ня можаце адрачыць ад таго погляду, які вам быў утлумачы старым жыцьцем.

Палядзе на мужчын—рабочых і сялян вёскі. Гэта-ж вяшы браты і таварыши. Яны ўжо даўно скінулі з сябе апошніе кавалі ланцугоў і моцнаю мазолістую рукою будуюць новае вольнае жыцьцё. Яны ўсюды ідуць першымі.

А вы, кабеты, засталіся да лёка зазаду.

Чым-жы вы горшы? На ваших руках так смашилі мазалёу. Вы ня меши мужчын рабілі і робіце будзёнай працы.

Дык годзі таптацца на адным мейсцы! Годзі ісці зададу!

Ізаце, кабеты, у ради та вчыншаў мужчын! Ізаце разам з імі будаваць новае лепшае жыцьцё.

Ціпер на вёсках творыца шмат розных арганізацый: саюзаў, прасьеветных гурткоў і інш. Зацісвайця ў гэтые арганізацыі і прэціце. Працы вяша тым будзе вельмі карыснай і патрэбнай для агульной справы.

Усе да працы!

Савецкая ўлада адчыняе школы—ізаце вучынцы. Несамойцяся, што вы ўжо ўзросліе і вучынца позна. Вучынца ніколі ня позна. Толькі вучачыся вчазуме еце ўсё тое, што робіцца на съвеце.

Вы яшчэ жывіцё ў глухіх вёсках, брудных і закураных хатах, непамерна прапуецце і, апрача чорнага хлеба, нічога

ня бачыце. Але гэта ня доўга працягнется. Кончым з нашым замежным ворагам і па чвём будавацца. Ня будзем жыць так, як жылі да гэтуль. Толькі, кабеты, трэба памятадзь, што ад вас саміх залежыць, каб зноў не вярнулася тое паганае старое жыцьцё, жичыць, якое нясе цемру, вяволю і съмерць нашым братам—рабочым і сялянам, якіе вырвалі волю з рук паноў і капіталістаў.

Ізаце працевацца разам з мужчынамі. Не зьвяртайце ўвагі і на слухайце, што вам будуть казаць вяшы дзяды і башкі, якіх ніяк ня можна вырваць з гнілага балота, куды іх утапталі старое жыцьцё.

Вучынцы ў мужчын, як трэба арганізація, і тварыпе арганізацыі самі. Растворычы ўсё і прыцягніце да працы тых дзяўчат, якіе сядзяць у хаце, трым юца за матчыну спадзіцу і баяцца пака зацияца ва съвет, якіе толькі ў кавалку хлеба і ў прычаканьні „добра ганіх“ бачаць усё хараство свайго дзяўчочага жыцьця.

Тэтакі пагляд даўна павінен запінудзі.

Ві прычакалі волі, днік павінны карыстацца ёю і навучыцца жыць ня так, як жылі да гэтуль.

Вы, кабеты, дачакалі роўнасці, дык павінны прыняць роўны ўздел у адбудаваніі новага лешага жыцьця.

Дык хутчэй і съмялей да працы!

Кабеты ў Савецкай Рэспубліцы працюць. Расыце кабечы рыхла ўсім съвеше. Прасыніцца і хутчэй ізаце да працы і вы, кабеты, баларуціхі вёсак!

М. Лучазарскі.

Змагайцеся самі!

Кабеты, влаковыя кветкі,
Годзі ў балоце расьці,
Годзі, зямлі роднай дзеткі,
Бяз сонца і съвету цвісьці.

Цяпер-жы вы вольные птушкі,
На пана ня трэба рабіць!.
Съязг працы з чырвонай істужкі
Ідзіце і вы барапіць.

Зьдзек пана і вёскі цімнота
Кавалі кабечы ваш лёс:
Жылі вы, дзе гора, бяднота,
Дзе мора ад поту і сълёз.

Былі вы нібы і ня людзі,
Ад працы хоць чулася боль,—
Балелі вам плечы і грудзі
І знак быў—крылавы мазоль.

Мы кроўю здабытую волю
Самі павінны тримаць...
Дык куйце і вы сваю долю,
Хай стук ваш далёка чуваць!

М. Кудзелька.

Кабеты былі дагэтуль пад двайнай наволай—цярпелі разам з мужчынамі царскі і панскі прыгон і ня мелі роўнасці ў правах з мужчынамі. Савецкая ўлада гэту няправду скасівала, і цяперака кабета—пайнаўпраўны свабодны грамадзянін Савецкага краіны.

Кабета умела многа цярпець і пакутаваць у старавынныя часы—хай-жы пры свабодзе сумее стаць вольнымі грамадзянінамі шчырым абаронцам заваёваў равалюцыі!

У Савецкай Рэспубліцы.

Добры прыклад.

Кабеты сяла Балыклей Царыцінскай губ. рагоўлі сабрацца воўны і нарабіць пёплых панchoх і рукавіц для гарадзкой бедноты.

На адну дарогу барацьбы.

У першых чыстах верасеніях у Баку адбываўся з'езд рэвалюцыйных народаў Усходу. Паміж 1890 дэлегаты было 55 кабет. Калі дэлегаты паклаліся на кінжалах „Пабядзіць, ші ўмерні“, кабеты далучыліся да гэтай прысягі і ў той момант скінулі свае пакрывальныя (чалроўныя) пакрывальныя.

На пярэдадні съветлай будучыны.

У Віадзікаўкізі на беспартыйнай абласной канфэрэнцыі кабет работніц было 1 дэ-

легаткі ад гаранак, інгушак і персіянак. Адна інгушка, выслушавшы даклад аб ахове юнацтва і м-цярністві, закрычала: „Цяпер я сымела м-гу памерш, бо сваімі вачымі бачу, што ёсьць сям'я працаўнікоў, і ведаю, што дзеці мае ёя будуть з-блітымі“. Другая, заплаканы, заявила: „Цяпер я зусім паверыла, што камунізм ёсьць зарніца съветлай будучыні. Ад імі сясьцёр сваіх сяляннак вітаю прарадароў равалюцыі і Ч рэвонную армію.“

У мяне ўсяго 6 съноў, і 4 з іх на фронтце. Я буду хваліцца, калі мае дзецы положыць там свае галовы за свабоду“.

Сёмі іагушкі, персіянкі і гаранкі зрабілі праразыцію канфэрэнцыі прасіць Савецкую ўладу не дасускаць, каб і цяпер кабеты купляліся, і прадаваліся, звольніць іх ад вяволі і чэмнаты.

По Беларусі.

Сход чырвонаармеек.

У м. Барысаве адбываўся агульны сход чырвонаармеек, зроблены ў дзень работы п-мік кабет з мэтай ўцягніць чырвонаармеек у шырокую партыйную работу. Пасля разгляду розных пытанняў былі выбраныя працісты і падэдзел пайка і на будлікі Беларусі. Выбраныя ж гэтыя свой съвіты забавілак, колікі

